

# Stroming

Bovenschoolse plusklassen



STICHTING  
SWALM & ROER  
voor onderwijs en opvoeding

## Nieuwsbrief Beleidsontwikkeling Hoogbegaafdheid.

Nummer 8, januari 2013

### **Dit schooljaar kende een start met veel bijeenkomsten rond de hoogbegaafdheid.**

Op 3 september bestudeerden we met vele aandachtsfunctionarissen het Dhh. Op 19 september en 10 oktober gingen 50 leerkrachten in het Forum met ons aan de slag over de kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong in groep 1 en 2. Beide woensdagen waren er ongeveer 50 personen aanwezig. Op 29 oktober was er overleg rond de functie van de aandachtsfunctionaris. Ook nu waren er 50 aanwezigen, te weten aandachtsfunctionarissen, locatieleiders, bovenscholse directeuren en i.b.-ers. Op 11 maart komen de aandachtsfunctionarissen weer bij elkaar. We gaan dan aan de slag met de denkniveau's van Bloom, verrijkingsmaterialen en proberen kennis te delen over de hoogbegaafde allochtone leerling. In deze nieuwsbrief nieuws over talentontwikkeling en een toelichting op een aantal activiteiten en materialen van plusklas Stroming.

Werkgroep: Stroming

### **“Het werkvaardigheden in kaart spel” in de plusgroep**

Naast alle prachtige eigenschappen van de kinderen die bij mij in de plusgroep zitten te mogen ervaren, ben ik er ook tegen aan gelopen dat een aantal leerlingen moeilijk tot leren komen. Dit uit zich o.a. in:

- onvoldoende aandacht bij lezen van of luisteren naar instructies.
- weigeren te leren wat ze niet zinvol vinden.
- moeite met plannen.
- vragen durven stellen.
- snel tevreden of snel op geven.
- zwakke concentratie.
- dichtklappen als het moeilijk wordt/ doorzetten als het moeilijk wordt.

In de plusgroep middenbouw spelen we nu sinds enkele weken “het werkvaardigheden in kaart” spel. Het helpt de kinderen om inzicht te krijgen in hun eigen werkvaardigheden. Ze leren dat goede werkvaardigheden belangrijk zijn voor het functioneren op school en later ook in een baan.

Werkvaardigheden zijn universeel. Ze zijn voor iedereen ongeacht niveau of opleiding. Alle mensen gebruiken ze elke dag. Ze ondersteunen hen bij het zo goed mogelijk benutten van hun kwaliteiten.

Het voornaamste doel van dit spel is de kinderen kennis van werkvaardigheden bij te brengen. Verder krijgen ze inzicht in hun werkvaardigheden en in die van hun klasgenootjes. Ze leren erover te reflecteren en erover te communiceren.

We spelen dit spel in de kring. Hier worden de kaartjes waarop de werkvaardigheden staan besproken. Daarna vullen de kinderen op de vaardigheden-aftekenkaart over welke werkvaardigheden ze beschikken en welke ze willen ontwikkelen.

De auteur van dit materiaal is Liesbeth te Velde. Het is te bestellen via de website van CPS



## Wist je dat???? Informatie

<http://talentstimuleren.nl> . Ook het adres <http://infohb.nl> is hiervoor te gebruiken. Je kunt hier veel informatie vinden en krijgt na registratie uitnodigingen voor uitwisselingsbijeenkomsten.

**Wist je dat** Ook bij 'School aan zet' hoogbegaafdheid veel aandacht krijgt. Deze info vind je op <http://www.schoolaanzet.nl/primair-onderwijs/excellentie-hoogbegaafdheid>.

**Wist je dat** JSW nummer 3 (november 2012) voor een groot deel gaat over excellentie. Dat op blz. 15 de veelzeggende zin staat: EXCELLENTIE IS GEEN QUICK FIX!

**Wist je dat** er ook compactingsboekjes (routeboekjes) zijn voor de wereld in getallen, nieuwe versie. Deze zijn niet te vinden bij slo, maar op <http://www.onderwijsmaakjesamen.nl/gratis-downloads-2/routeboekjes-rekenen-wereld-in-getallen/>

**Wist je dat** er op internet een goed lesprogramma staat om het creatief denken bij kinderen stapsgewijs te ontwikkelen. In de bovenbouw plusklas werken de kinderen graag aan deze opdrachten. <http://www.onderwijsmaakjesamen.nl/actueel/creatieve-vaardigheden-download-gratis-het-ideeenboek/>

**Wist je dat** je op <http://talentstimuleren.nl/?file=119&m=1354283588&action=file.download> een aantal aandachtspunten voor het intake gesprek in groep 1 kunt vinden die belangrijk zijn voor het vroegtijdig signaleren van kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong?

**Wist je dat** uit een master onderzoek van de universiteit van Twente is gebleken dat Hoogbegaafde leerlingen meer baat hebben bij een andere instructiebenadering dan gemiddelde leerlingen.? Een kort citaat uit dit onderzoek:

“Resultaten laten zien dat het hoogste leerresultaat voortkwam uit de instructiebenadering begeleid onderzoekend leren. Onbegeleid onderzoekend leren bleek het laagste leerresultaat op te leveren. Leerlingen in de conditie begeleid onderzoekend leren hadden een positievere stemming en flow ervaren dan de andere twee condities.” Overgenomen uit: Instructiebenaderingen bij hoogbegaafde kinderen, geschreven door Loes Gersen:

**Wist je dat** deze vorm van leren veel wordt toegepast in de bovenscholse Plusklassen Stroming?

## Wist je dat???? STROMING

**Wist je dat** in de plusklassen Stroming nu 30 leerlingen werken?

Dat de begeleiding van deze leerlingen is vastgelegd in een begeleidingsplan, dat besproken is in het beleidsoverleg en dat bij de start van het schooljaar naar alle scholen is gemaild?

**Wist je dat** Hannie en Helga naast de aandachtsfunctionaris bijeenkomsten en de scholingsmiddagen voor leerkrachten van groep 1 en 2, ook op scholen presentaties hebben gehouden voor verschillende schoolteams? Dit doen ze ook graag op andere scholen.

**Wist je dat** de begeleiding van de leerlingen van Stroming niet meer wordt vastgelegd in een opp, maar dat daarvoor nu de begeleidingsmodule van het DHH wordt gebruikt.

**Wist je dat** deze beslissing is vastgelegd in de notitie van Opp naar DHH en dat de notitie op de scholen aanwezig is?

**Wist je dat** de kinderen in van groep 7 en 8 in Stroming graag werken aan begrijpend lezen, omdat ze ZINDER een geweldige methode vinden?

### Het Europese Congres over hoogbegaafdheid

In september 2012 heb ik het Echa congres in het Duitse Münster bezocht. Drie dagen lang heb ik geluisterd naar presentaties en voordrachten waarbij hoogbegaafdheid centraal stond. De voertaal van het congres was Engels.

Toen ik ging was ik vol plannen. Naast de lezingen en presentaties die ik wilde volgen wilde ook graag het culturele en ontspannende avond programma volgen.

Pianoconcerten, historische wandelingen en een musical voorstelling stonden op het programma. De lezingen en presentaties gaven zoveel stof tot nadenken dat in de avonduren het hoofd vol was en de energie verdwenen was. Ik bleek na een intensief programma van 's morgens 9.00 u tot 's avonds 19.00 u geen behoefte meer te hebben aan een avondprogramma.

**Uit de openingslezing van Prof. Dr. Joseph Renzulli** bleek dat beter onderwijs aan de slimme kinderen in de scholen de basis kan vormen voor beter onderwijs aan alle kinderen. Hij formuleerde dat niet elk kind is hoogbegaafd is, maar dat wel *élk* kind het recht moet hebben op verrijking in de klas. Hij sloot zijn lezing af met de uitspraak:

“ A rising tide lift all ships.”

**Uit de lezing van Sally Reis** bleek dat 95% van de hoogbegaafde leerlingen meer groei laten zien na een verrijkt programma. Het aanbod bleek wel te moeten voldoen aan enkele essentiële voorwaarden.

- De leerstof is het meest succesvol als deze te maken heeft met echte problemen uit de leefomgeving en de bedachte oplossingen moeten concreet uitgevoerd worden.
- De leerstof moest aansluiten bij de interesses van de individuele kinderen.
- Er moet nadruk gelegd worden op creatieve productiviteit. De kinderen moeten leren om innovatief en origineel te zijn.

De activiteiten van plusklas Stroming sluiten goed aan bij deze omschrijving.

**Prof. Dr. Heidrun Stöger** presenteerde de resultaten van een onderzoek naar de invloed van **zelfregulerende leervaardigheden bij kinderen**. Zelfregulatie is het proces van werkplanning, terugkijken en het bijstellen van het werkplan. Wanneer de zelfregulerende vaardigheden bewust ontwikkeld worden, groeien ook de motivatie en de prestaties bij hoogbegaafde kinderen. De resultaten waren opvallend positief voor de onderpresterende hoogbegaafde kinderen.

Zeer bijzonder vond ik **de lezing over het onderwijs in Finland**. In dit land wordt het beroep leraar gezien als een roeping waar je trots op bent. De leerkrachten opleiding is hier een master studie waar slechts 7% van de aangemelde studenten worden toegelaten. Binnen het jaarklassensysteem wordt gewerkt met veel individuele programma's. De leerkrachten geven in Finland maar 3 of 4 klassikale lessen per dag. De rest van de tijd steken zij in het ontwikkelen van aangepaste lessen en opdrachten die passen bij de individuele leerdoelen van kinderen. Door deze werkwijze is er geen speciaal onderwijs voor hoogbegaafde kinderen noodzakelijk. De verschillende groeperingsvormen en de individuele programma's staan aan de basis van het Finse Peer Groep onderwijs.

Dit zijn slechts 4 voorbeelden van de inhoud van de gevolgde lezingen. Mijn aantekeningenschrift staat nog vol met internet adressen waarop ik feiten nog wil nalezen.

Op een dergelijk congres doe je geen concrete lesprogramma's op, die je zomaar in je klas kunt gebruiken. Wel wordt je rugzak weer gevuld met kennis, vragen en energie om het specialisme hoogbegaafdheid te blijven uitdiepen.

Hannie Dierx.

De universiteit in Münster





## Verrijking zonder lespakket. Een voorbeeld uit plusklas Stroming Het kunstproject in de plusklas middenbouw

We zaten in de klas en kregen de opdracht van juf Helga om een project te maken. Het kunstproject. Ze las verhalen voor uit het boek: "Een hele kunst" en daaruit mochten we een Nederlandse kunstschilder kiezen. Toen iedereen een schilder had gekozen ontstonden er groepjes. De groepjes maakten samen een PowerPoint en daar moesten de volgende dingen in staan: De stijl van de schilder, de biografie, beroemde schilderijen en de stamboom. Ondertussen kregen we ook nog de opdracht om een schilderij in de stijl van de schilder te maken! En toen was de grote dag aangebroken. We mochten de presentatie doen voor de ouders. Eerst hadden we 3 presentaties voor een pauze met koekjes en drinken. Daarna gingen de andere groepjes presenteren. Dat waren er 2. De schilders waren: Karel Appel het leek net of hij schilderde als een kind, Piet Mondriaan wou met een paar lijnen laten zien dat je daar ook iets mee kon maken, Vincent van Gogh maakte schilderijen met streepjes en had een dramatisch leven, Maurits Escher maakte wetenschappelijke schilderijen en Rembrandt van Rhijn had 3 vrouwen en schilderde met donkere kleuren. Wat een dag! Maar wel leuk.

Elmar en Steven groep 6 middenbouw plusklas



### De functie aandachtsfunctionaris besproken op 29 oktober.

Een aandachtsfunctionaris is een specialist. Het gaat om een nieuwe rol, die soms aan de taak van de ib-er is toegevoegd. Indien dit niet het geval is, kunnen de ib-er en de aandachtsfunctionaris hoogbegaafdheid elkaar verrijken.

In vele groeps gesprekken is gesproken over de kennis en kunde die hoort bij deze taak. Er werd onder meer genoemd dat een aandachtsfunctionaris: een inspirator is voor het team, dat het gaat om een 'kennisvergaarder' over hoogbegaafdheid, die deze kennis deelt met het team. Die het team aanstuurt en die het team bevraagt. Die enthousiasmeert en inspireert. Die rekening houdt met de behoefte van de school, die zorg draagt voor verrijkingsmaterialen. Het is iemand die mee oudergesprekken voert, die een olievlek werking heeft, die initiatieven neemt. Die leerkracht kan zijn van een plusklas, een plusgroep of een plusplein. Die zich kan inleven in de wereld van het hoogbegaafde kind. Die gelukkig wordt van facilitering. Kortom de aandachtsfunctionaris hoogbegaafdheid is een → →→→→→→



De volgende leerbijeenkomst voor aandachtsfunctionarissen begaafdheid is op 11 maart, in basisschool Leeve.

Geef je op via [helgacreemers@swalmenroer.nl](mailto:helgacreemers@swalmenroer.nl)